

De Kolonie

en andere verhalen

Bladzijde 190

Hendrik Voogd

Hallo lezer. Mijn naam is Hendrik Voogd, 80 jaar op deze wereld. Uit mijn verhalen kunt u opmaken wat ik zoal gedaan heb in mijn leven. Daarvoor heb ik mij gesplitst in drie hoofdpersonen. De jongste is Corlan, een held uit de prehistorie. Het is de fantasie van een 15-jarige scholier. Hij sterft als eerste.

Kees is de tweede, een getrouwde student met kinderen. Hij maakt een omweg door zijn leven, gaat alleen op reis en belandt in 'de andere wereld' van de Kolonie.

Blijft over de vrijgezel Willem, die verblijft op St. Maarten, een eiland in het Caribisch gebied. Hij keert tenslotte terug naar Utrecht, naar zijn huis tegenover de molen.

Lezen is zoals het nuttigen van een maaltijd. Af en toe pauzeren. Ter afwisseling staan er losse verhalen tussendoor. Veel plezier ermee!

ISBN 978-90-72475-67-1

Uitgeverij Magister

NUR 303 (Verhalenbundels)

De Kolonie

en andere verhalen

Hendrik Voogd

Uitgeverij Magister

Hendrik Voogd, *De Kolonie*

en andere verhalen

Copyright © 2019 Hendrik Voogd & Uitgeverij Magister

Omslagontwerp: Hendrik Voogd en Ewout Storm van Leeuwen

Opmaak: Ewout Storm van Leeuwen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

magisteruitgeverij@gmail.com

www.magisteruitgeverij.nl en www.boekenroute.nl (webwinkels)

NUR 303 (Verhalenbundels)

ISBN 978.90.72475.67.1 (papieren uitgave)

ISBN 978.90.72475.68.8 (e-boek)

Wat u opgediend krijgt:

Twee korte verhalen

De put	7
Negentienzesentwintig	14

Corlan, serie korte verhalen

1. Op het schiereiland	21
2. Het eiland in de rivier	36
3. Motovun	43

Drie korte verhalen

Het buitenhuis	49
Het fort	55
Het kunstmatige leven	64

De kolonie, een lange serie korte verhalen

1. Voor het vertrek	73
2. Met een omweg door het leven	79
3. Alleen op reis	103
4. De familie Natewisch	115
5. De gids	120
6. In de kolonie	131
7. Ome Willem	142
8. De tocht met een opdracht	150

Drie korte verhalen

's Morgensvroeg 1, 2 en 3	163
Rik en Ward	169
De afgrond	175

Agnes, een serie korte verhalen

1. Wat vooraf ging	183
2. Het vermijden van moeilijkheden	190
3. Sint Maarten	195
4. Buiten bewustzijn op de Coralita Road	202
5. Moeder Nederland en vader Amerika	205

Een laatste kort verhaal

Kind	209
------	-----

Twee korte verhalen

De put

I

Achter ons huis is een put. Vroeger liep daar al het afvalwater naar toe en moest ze regelmatig schoongemaakt worden. Nu is dat niet meer nodig, wij zijn al jaren aangesloten op de stadsriolering; de put is buiten gebruik en zal binnenkort volgestort worden.

Op mijn vijftiende jaar kwam ik voor het eerst op het idee om een kijkje in de put te nemen. Aan de binnenkant waren ijzeren haken onder elkaar vastgemetseld; ik daalde voorzichtig deze 'treden' af. Beneden kwam ik terecht in een poel, nogal smerig maar gelukkig ondiep. Op mijn tenen liep ik er doorheen. Het licht was vrij goed: je kon verder zien dan ik voor mogelijk had gehouden en er waren nog andere mensen. Een aantal kolossaal dikke vrouwen waren bezig met de was, op een veldje vlakbij de poel. Daar kwam dus die derrie vandaan!

De dichtstbijzijnde vrouw stond gebogen over iets, dat zich in een inham bevond. Hoewel zij vermoedelijk, evenals de anderen met de was bezig was, wilde ik het zien. Ik probeerde over haar heen te kijken. Het lukte niet want haar geweldige kont belemmerde alle uitzicht. Ik leunde met twee handen op haar schouders en ging op mijn tenen staan, maar ook dat hielp mij niet verder. Zij duwde mij elke keer naar achteren. Een leuk spelletje!

Jammer genoeg was het tijd om naar boven te gaan. Al mijn schoolwerk lag daar nog. Ik klom langs de wand van de put naar boven, veegde mijn voeten, schoenen eigenlijk, nee schoenzolen, op het rooster voor de keukendeur en even daarna zat ik in mijn kamertje voor mijn huiswerk. Als vijftienjarige heb je nu eenmaal een druk schoolleven.

Twee uur later ging ik naar beneden om nog een praatje te maken

met mijn moeder en zuster. Dat was zo de gewoonte voor wij naar bed gingen: het gebruikelijke 'gekeutel' tussen ons drieën. Weer op weg naar boven bedacht ik mij, draaide om, liep op mijn tenen de trap af, naar de keuken, naar buiten. En toen vlug langs het laddertje naar beneden!

De kolossale vrouw was er niet meer. Ik ging het veldje voorbij en het huis waarin ze waarschijnlijk woonde met de andere vrouwen, die daar eerder aan de was bezig geweest waren, met emmers en teilen. Het water haalden ze uit een rivier, een snelstromende rivier. Ik volgde de bochten. Verderop lag een eiland, onbewoond zo te zien in het donker, maar ik had het mis. Er stonden een tiental mensen op de uitkijk. Toen zij mij zagen ging er een gejuich op, een boot werd naar de kant geroeid en men verwelkomde mij aan boord...

Wij kwamen aan in een stadje uit vroeger tijden. Straatverlichting kenden zij nog niet; het was dus geen wonder dat ik het niet eerder had opgemerkt. Men voerde mij naar een plein dat gedomineerd werd door een breed gebouw. Twee bewakers, steunend op lange lanssen, lieten ons onmiddellijk door. Ik vroeg mij nog af waarom dat zo was maar mijn begeleiders schenen haast te hebben. Wij doorkruisten talloze gangen om tenslotte aan te komen bij twee enorme deuren. Een van ons klopte aan, waarna deze deuren van binnenuit werden geopend...

Wij traden een vrij grote zaal binnen, propvol met mensen. Ik werd direct naar een podium geleid, naar een geweldige grote stoel, een troon. Pakte de staf beet, die tegen deze troon aan stond, en opende de vergadering. Naast mij, op het podium, twee vrouwen en een man. Wij vormden de Raad. De zaal was rumoerig; het bleek al gauw dat een meerderheid van de stadsbewoners ontevreden was.

'Zo gaat het niet langer!' hoorde ik en meer van dat soort uitroepen. Een dikke grote man vroeg het woord.

‘Heer Corlan,’ zo begon hij. ‘De stad is het eiland ontgroeid. Er zijn te veel huizen. Er blijft geen grond over voor de groentetuintjes en onze dieren. Bovendien hebben wij maïs nodig. Wij, als boeren, hebben een plan opgesteld. Op onze tochten hebben wij een nieuwe plaats gevonden, stroomafwaarts aan de rivier.’

Eén van de drie raadslieden fluisterde mij in voorzichtigheid te betrachten. ‘Niet voor niets wonen wij op een eiland, Heer!’ zo zei hij mij.

De boeren hadden de plek echter goed uitgekozen; zij wilden grote boerenbedrijven opzetten in een dal tussen drie heuvels, omringd door bos. En dat allemaal op een halve dagreis lopen van ons eiland, zo zeiden ze. Ik zweeg verbluft. Nooit had ik gedacht dat onze mensen zich zó ver buiten de stad zouden wagen. Ik stemde toe, niet alleen omdat het plan mij beviel, maar ook omdat het tijd werd om te gaan slapen.

Vlug nam ik afscheid, liet mij naar de kant roeien en rende naar de poel met een stenen torentje in het midden daarvan: de put van onderen gezien. Ze rustte op ijzeren pootjes, zag ik nu. Je moest bukken om er in te komen. In de haast was ik het huis met de kolossale vrouwen bijna voorbij gerend, tot ik zag dat er nog licht brandde. Ik liep terug, keek door een van de ramen naar binnen. Twee van de vrouwen zaten gezellig dicht naast elkaar op een bank, erg gezellig! Zij zagen mij aan het raam staan, gingen een eindje uit elkaar zitten. Ik zou er nu juist tussen passen. De huisdeur stond open, ik liep naar binnen, de huiskamer in en zette mij op de bank, tussen de twee vrouwen. Ze schoven naar mij toe en de vrouw aan de rechterkant legde haar been over het mijne.

‘Hoe heet je?’ vroegen ze bijna tegelijk...

De volgende ochtend werd ik wakker in mijn eigen kamertje. Niet bepaald uitgerust en met mijn gedachten bij de gebeurtenissen van

de afgelopen nacht. Het ontbijt werkte ik automatisch naar binnen, fietste naar school en eenmaal in de klas moest ik er weer aan denken. Ik had daar in de stad een hoge positie, zo niet de hoogste. En in welke tijd leefden zij daar eigenlijk? De Middeleeuwen? Het meisje, dat naast mij zat in de klas, waarschuwde mij telkens wat te doen: welk boek ik moest pakken en wanneer ik iets moest opschrijven. Van de leraar Frans kreeg zij een standje.

‘Ophouden met fluisteren, Marijke,’ zei die. ‘Je maakt die jongen naast je dol!’ Zij bloosde...

Na school fietste ik zonder omwegen naar huis en dronk daar als gewoonlijk een kop thee, beneden in de huiskamer. Daarna was het de bedoeling om naar boven te gaan, naar mijn kamertje, om huiswerk te maken. Dat was ik ook van plan, maar in plaats daarvan sloop ik de keuken door, het plaatsje op, naar de put. Dit keer was ik zo beneden.

Het huis met de vrouwen lag recht voor mij, schuin daarachter de middeleeuwse stad op het eiland. Ik keek de andere kant op en zag opeens het stadion, liep daar heen. Het geroezemoes van de toeschouwers werd steeds luider en er werd wat omgeroepen, waarbij ik dacht mijn naam te horen. Ik haastte mij naar de spelersingang en het omkleedlokaal.

‘Je bent laat!’ zei onze trainer. De meesten hadden inderdaad hun voetbalkleren al aan. ‘Ik zou maar opschieten als ik jou was,’ ging hij verder, ‘want je speelt vandaag.’

Daar had ik niet op gerekend en ook niet op een plaats in de spits, naast Johnny the goal kicker. De eerste bal nam ik meteen goed aan, passeerde twee man en plaatste ‘het bruine monster’ fijntjes naar Johnny, die hem toen maar voor het inschieten had. Hij knalde tegen de paal maar ik... ik ving de terugstuitende bal op en wipte hem over de keeper in het doel.

Zó, dat was goed gegaan maar er was nog iets. Vlak voordat ik het

stadion was binnengegaan had ik in de verte een groot gebouw opgemerkt, omringd door een uitgestrekt park en wooneenheden. Het is een psychiatrische instelling! besefte ik opeens onder de wedstrijd en waarom weet ik niet, maar daar wilde ik meteen naar toe. Ik keek op mijn horloge. Het was inderdaad nog mogelijk vóór het avondeten. Een blessure was gemakkelijk voor te wenden door gewoon dicht bij mijn bewaker te gaan lopen en nog geen kwartier nadat ik hinkend het veld had verlaten liep ik al de inrichting binnen. Dat kon zo snel omdat ik de beschikking had over mijn auto, die bij het stadion geparkeerd bleek te staan. Aarzelde toen ineens. Het was te veel, te veel verschillende zaken achter en door elkaar. Nee, dit is niet goed, zo overlegde ik in mijzelf. Eigenlijk ben ik meer nodig in de stad op het eiland dan in deze instelling, waar een goede assistent het werk kan doen. Ik liet een mondelinge boodschap bij de portier achter want tijd om iets op te schrijven had ik niet meer.

‘Dokter Sanders moet het vanmiddag overnemen!’ riep ik de goede man toe vanuit mijn auto. ‘De behandelingsplannen liggen in de onderste la aan de rechterkant. Van mijn bureau,’ voegde ik er nog aan toe. De portier salueerde. Ik reed terug naar het stadion en ging vandaar te voet naar de rivier.

II

‘Heer!’ begroette mij een oud vrouwtje. Zij pakte mijn hand. ‘Die boeren worden ons ongeluk. De ruiters zullen komen!’

‘Ik ben nog nooit een onverstandige boer tegengekomen,’ antwoordde ik haar. ‘Ze staan dicht bij de natuur dan wij, voelen aan of iets goed is of verkeerd.’

Op het plein kwamen de nieuwe boeren, zoals zij al genoemd werden, mij tegemoet. Achter hen aan de halve stad; het was een rumoer van jewelste. Ik probeerde hen te kalmeren, maar daar kwam vooral eerst weinig van terecht. De voorman deed zijn woordje, gevolgd door het gebrul van de menigte.

‘Rustig, rustig mensen,’ reageerde ik hierop. ‘Het plan is uitvoerbaar en ook noodzakelijk. Ik zal mij persoonlijk op de hoogte stellen van de nieuwe verblijfplaats en als deze te gevaarlijk blijkt’.. Het verder spreken werd mij onmogelijk gemaakt. Ik zei dan ook niets meer, liep op Egon af. Hij is al jaren mijn vertrouweling. Samen zochten wij vier krijgers uit, twee bouwers en vijf van de nieuwe boeren. Wij vertelden hen waar ze paarden konden ophalen, als zij die niet al hadden. Egon verdeelde de voorraden onder ons; hij ging niet mee. Ik wel. Wij vertrokken een half uur later. De menigte week uiteen.

Al gauw was onze stad niet meer te zien. Van de boeren reden er twee voorop met twee van de krijgers; zij verkenden de weg. Daar achter de drie andere boeren, die druk met elkaar in gesprek waren en tenslotte de overige twee krijgers en ik. Wij drieën hielden in de gaten of er iemand achter ons aan kwam en praatten daarom zo weinig mogelijk, maakten ons liever verstaanbaar door middel van tekens. Geregeld bleef een van ons achter.

Nadat de hele groep een zijrivier was overgestoken bleven wij alle drie daar even wachten. Het spoor van de anderen was gemakkelijk te volgen. Als dat voor ons zo is dan is dat voor een beetje slimme achtervolgers ook het geval, bedacht ik. Mijn twee mederijders haalden de schouders op.

’s Avonds laat bereikten wij de plaats waar het nieuwe dorp zou komen. De tenten werden opgezet; we aten en er werden wachtposten uitgezet. Alles in orde, zo leek het en toen kwam het in mij op dat ik eigenlijk terug moest. Sloop het kamp uit, slingerde mij op mijn paard en reed - zo hard ik kon - weg, de zijrivier weer over. De stad zag ik in het maanlicht van ver. Ik stapte af, floot naar Egon, van wie ik wist dat hij op wacht zou staan. Hij roeide naar de kant, pakte mijn paard vast en ik ging er weer snel van door. Dichtbij de poel riep iemand. Ik wachtte. Er kwamen twee vrouwen aangelopen. De ene duwde haar

geweldige buik naar voren, de andere vrouw omklemde mij van achteren. Het waren de twee van gisteravond; ze kenden mijn naam nog. Ik kon er met geen mogelijkheid tussenuit komen en dat wilde ik ook niet. Toch moest het. Toen zij zich even ontspanden rukte ik mij los, vloog het laddertje op...

'Je bent ruim tien minuten te laat,' zei mijn moeder toen ik de kamer binnenkwam en aan tafel ging zitten. De soep hadden zij al op.

Negentienzesentwintig

In een nacht van de maand december 1982 kon ik maar niet in slaap komen; elk geluidje in huis en van buiten hoorde ik. Om een uur of drie ging dit mij vervelen. Ik trok mijn kamerjas aan en ging naar beneden, naar de huiskamer. Snuffelde in mijn boekenkast, vond daarin een oud fotoboek over steden in Nederland. Het stationsplein van Utrecht, met trams. Brede straten met bomen in Rotterdam. Ik zette mij in een gemakkelijke stoel, voelde mij slaperig worden. Een foto uit 1926 over twee pagina's, van de Amsterdamse haven, 'danste' voor mijn ogen. Ik zag nog net de passagiersterminal, in de buurt van het centraal station, maar toen viel ik in slaap.

Er werd iets afgeroepen: over enkele minuten zou er een schip vertrekken bij de R.J.I. Ik keek om mij heen, ontdekte een groepje mensen dat duidelijk ergens naar toe liep; sloot mij bij hen aan. Over een betonnen trap kwamen we op het 'schip,' dat niet meer was dan een bovenmaatse roeiboort, waarin zo'n 40 personen op de bankjes konden zitten. Vooraan was nog een open plaats, aan de reling, naast een man van een jaar of 30 en een vrouw in een strakke jurk met een brede ceintuur over de heupen. Toen ik ze goed bekeek zag ik dat het mijn vader en moeder waren; ik herkende ze van oude foto's. Ze waren op weg van Amsterdam naar Den Haag, zeiden ze. Dat was goed mogelijk in 1926.

'Neemt u mij niet kwalijk, meneer, maar als ik mij niet vergis bent u,' begon ik en noemde vervolgens mijn vaders naam, geboortedatum en geboorteplaats. Hetzelfde bij mijn moeder.

Ze knikten.

'Ik heet net zoals u,' vervolgde ik. Liet mijn paspoort zien aan de man.

‘Er staat een fout in uw paspoort,’ zei hij nadat hij het aandachtig had bekeken.

‘Het geboortjaar bedoelt u zeker,’ antwoordde ik, want ik zou pas over 12 jaar geboren worden.

Hij knikte. Ik liet het erbij.

‘Weet een van u beiden hoe lang deze reis duurt?’ Ik richtte mij nu tot de vrouw. Zij, mijn moeder dus, antwoordde nogal uitgebreid, zoals ik gehoopt had. Haar kende ik tenminste uit mijn latere leven; mijn vader niet, die was gestorven toen ik net twee jaar oud was. Dit was dus een uitgelezen kans om hem alsnog te leren kennen.

Ondertussen waren we afgevaaren; we passeerden de veerpont over het IJ, achter het centraal station. Er was nog géén IJtunnel en ik miste een aantal hoge gebouwen. We bereikten het Noordzeekanaal; ik zag Zaandam aan de rechterkant, en de dijk waarover de weg liep en die er ruim 50 jaar later nog net zo zou uitzien.

De pont bij Buitenhuisen passeerden we even later en de weg naar Spaarndam, die verder doorloopt naar Haarlem. Daarna nog meer bekend terrein uit de jaren 80: de spoorlijn aan de rand van IJmuiden, langs het kanaal. De Julianakade en de drie sluizen. Wij gingen door de kleinste.

Tot hier hadden we zeker een uur gevaren. Mijn vader en moeder hadden al die tijd zachtjes zitten praten, soms onderbroken door gelach. Hierdoor kreeg ik de indruk dat ze goed met elkaar konden opschieten, precies zoals mijn moeder mij later verteld had.

De boot schommelde behoorlijk toen we eenmaal op open zee waren. Zo langzaam raakten we met elkaar aan de praat. Mijn ouders schenen vergeten te zijn dat ik dezelfde naam had als zij. Wij hadden het over het varen op zee en waarom we niet over de Haarlemmer Ringvaart waren gegaan met zo’n gammele boot.

‘Kun je dan van Amsterdam naar Den Haag binnendoor?’ vroeg mijn moeder.

Mijn vader en ik dachten van wel.

Er was intussen een windje opgestoken en ter hoogte van Zandvoort was dit windje aangewakkerd. De boot schommelde nu vervaarlijk. Enkele mensen hingen met hun kop overboord. Wij drieën hadden nergens last van, integendeel, we voelden ons steeds meer op ons gemak.

‘Waar komt u vandaan?’ vroeg mijn vader mij.

‘Uit Utrecht,’ antwoordde ik ‘Ik ben daar geboren en woon er nog steeds. Mijn ouders komen niet uit Utrecht. Mijn vader is een Hageenaar en mijn moeder is in Amsterdam geboren, op de Prinsengracht. Haar vader had daar een groentehandel. Na een lange verkering zijn mijn ouders getrouwd, in Den Haag, December 1925.’

Hier hield ik op; het moest nu wel duidelijk voor ze zijn.

‘Dat lijkt wel op ons leven,’ zei mijn moeder.

Mijn vader zei niets.

Op het weer hadden we niet meer gelet; door een geweldige schommeling van de boot deden we dat weer wel. De lucht was zwart en even later begon het echt te stormen. De bovenmaatse roeiboet hield het niet. Ik vloog naar een grote kist toe en lag een ogenblik daarna in het water.

Mijn vader en moeder dreven dichtbij; het kostte mij weinig moeite hen ook op de kist te krijgen. Van daar zagen wij de andere passagiers op de omgekeerde boot klauteren.

Wij dreven al spoedig daarvan af. Het ging nu ook regenen. Toen de zon weer doorbrak zag mijn moeder als eerste de kust; met onze handen peddelden we ernaartoe. De bovenmaatse roeiboet met de anderen was nergens meer te zien. Op het strand trok mijn vader zijn schoenen uit en zette ze omgekeerd op een plankje; hij beduidde mijn moeder en mij hetzelfde te doen.

‘Kom,’ zei mijn vader toen onze schoenen enigszins droog waren.
‘We gaan.’

We staken het strand over, klommen tegen de duinen op, tot aan een groot hek. Mijn vader, die met mijn moeder voorop liep, vond een plaats waar je onder het hek door kon kruipen.

Ik begon een beetje genoeg van deze onderneming te krijgen. Bleef wat achter op mijn ouders. Dacht erover ze maar te laten lopen. Op de top van de volgende duinenrij stonden ze echter op mij te wachten.

Ik liep naar ze toe.

Voor ons strekte zich een stelsel van watertjes uit. Smalle kanalen met weer zijkanaaltjes.

De Waterleidingduinen, volgens mijn vader.

Ik liep weer achter hen aan, over een voetpad langs een van die smalle kanalen. Wij sloegen een dwarsweg in.

Mijn moeder had sinds we aan land waren nog helemaal niets gezegd. Ik trouwens ook niet.

We passeerden een gemaal en daarna meerdere zijwegen.

‘Rechtdoor!’ zei mijn vader steeds. Hij liep nu voorop, mijn moeder en ik achter hem aan. Ik probeerde met haar in gesprek te komen, maar ze reageerde op geen van mijn pogingen. Zag er slecht uit. Op de boot was ze veel levendiger geweest.

Een klein uur later bereikten we een splitsing.

Weer besliste mijn vader. Nog steeds liep hij voorop, maar zijn bewegingen waren trager geworden. Er waren geen watertjes meer te zien. We verlieten het duingebied.

Het begon donker te worden en koud. We passeerden een groot huis waar een smal water omheen liep. Naast het huis een bijgebouwtje. Ik herkende het; ‘t hoorde bij het Huis te Vogelenzang, dat 200 meter verderop lag.

Een auto kwam ons voorbij, een Mazda.

Géén merk uit 1926!

Toen ik me dat realiseerde keek ik om naar mijn ouders, want die waren achtergebleven.

Oud waren ze nu. Mijn moeder zoals ik haar kende, bijna 83 jaar, en mijn vader moest dan 85 zijn. Dat kan niet, dacht ik bij mijzelf. Hij is maar 42 jaar geworden...

Het was nu flink koud en helemaal donker.

9 minuten over 5 wees mijn horloge.

Het sneeuwde een beetje.

Ik liep op mijn ouders toe, gaf elk een arm en trok ze voort, voorzichtig, naar de weg waar de bus rijdt van Den Haag naar Haarlem. We hadden geluk dat er net een bus aankwam.

‘Drie maal Haarlem,’ zei ik tegen de chauffeur.

Mijn ouders waren achterin de bus gaan zitten.

‘Nou,’ zei ik tegen mijn moeder. ‘Herken je mij nu weer?’

‘Ja,’ antwoordde ze. ‘Jij bent mijn zoon. Maar wie is die man hier naast mij?’

(Gepubliceerd in maandblad Avenue, mei 1985)

CORLAN
serie korte verhalen

1. Op het schiereiland

I

Ik zal mij eerst even voorstellen. Mijn naam is Cornelis Voorhoeve, zeg maar Kees, net 15 jaar geworden. De grote vakantie is voorbij en ik ga weer naar school. De dag begint met een openingstoespraak van de directeur in de aula. Ik hoor wat er van ons leerlingen verlangd wordt. Even daarna, in ons klaslokaal, leest de klasseleraar de presentielijst voor en deelt de lesroosters uit. Allemaal bekende zaken op deze school in het Utrecht van 1953. Maar er is ook iets nieuws.

'Opeens' zitten er meisjes in onze klas. Die zaten er in het vorig leerjaar ook al, maar nu lijken ze te wachten. Ik voel dat ik iets moet doen, een van hen aanspreken. Maar wat zeg je dan? In de bioscoop had ik wel gezien hoe het moest, hoe een man een vrouw benaderde, zeker van zichzelf. 'Goede morgen, schoonheid!' zei hij dan. Maar dat kon ik toch niet zeggen tegen het meisje in de bank naast mij! In de films kwam het er op neer dat een vrouw zich in grote moeilijkheden bevond en dat een man zich tot haar aangetrokken voelde, niet zozeer door de moeilijkheden maar door haar mooie ogen of de statige manier van lopen, als een prinses.

Het is inmiddels middag. De geschiedenisleraar komt binnen en wij krijgen onze eerste les. De man stelt zich voor en begint meteen te vertellen, alsof er geen tijd te verliezen valt.

'Je hebt geschiedenis,' zegt hij. 'Dat zijn de verslagen over wat er in vroeger tijden is gebeurd. En de voorgeschiedenis. Daarmee doelt een historicus op gebeurtenissen waarvan niets is opgeschreven en die toch van belang zijn. Wij noemen het de prehistorie en weten ervan

door opgravingen en ruïnes. In ons land zijn dat de grafheuvels op de Veluwe en de hunebedden in Drenthe.'

Op de fiets naar huis denk ik nog aan het meisje. Zij heet Marijke, heeft lichtblauwe ogen en blond haar. Ja, zij is beslist aantrekkelijk. Wat te doen? Ik weet het echt niet. Thuis tref ik mijn moeder en zuster. Een vader hebben wij niet meer, die was op jonge leeftijd gestorven. Mijn zuster, iets jonger dan ik, merkt dat ik door iets afwezig ben.

'Heb je een leuke eerste schooldag gehad?' vraagt ze. Ik antwoord haar niet, weet hoe bijdehand zij is.

Als het tijd is om te gaan slapen begeef ik mij naar mijn kamertje op de bovenste verdieping. Je hebt daar een mooi uitzicht op de achtertuinen. Verderop staan bomen en er is een doorkijk naar een weiland en een brug. Dat doe ik graag, zo naar buiten kijken. De brug heeft een gekromd wegdek, een vrachtauto gaat er juist moeizaam overheen. Ik zie ook mensen lopen en een enkele fietser. Van beneden hoor ik mijn moeder en zuster praten in de keuken. Ik kleed mij uit en ga op bed liggen, sluit de ogen...

De prehistorie, zo schiet mij te binnen. Toen had je nog geen huizen. Daar zou ik op een heuvel kunnen liggen, waar je uitkijkt op een snelstromende beek. Vlak aan het water een grasveldje en een boom. Aan die boom is een paard vastgebonden... Ja, nu zie ik het allemaal duidelijk voor mij en bedenk hoe het verder zal gaan. Het lijkt mij logisch dat ik naar beneden loop, in het gras aan de waterkant ga zitten en besluit daar te wachten op de eigenaar van het paard. Het is laat in de middag. Na zo een tijdje gezeten te hebben komt er een vrouw tevoorschijn uit het bos. Zij loopt regelrecht op mij af.

De volgende dag denk ik hierover na, ook op school, ben daardoor

niet bij de les. Marijke helpt mij als ik zit te stuntelen met de boeken in mijn tas.

‘Nee, niet die,’ fluistert zij mij toe en wijst op een ander leerboek. De leraar heeft het bemerkt.

‘Maak die jongen niet dol Marijke,’ zegt hij. Zij bloost.

Aan het einde van de schooldag rep ik mij naar huis. ’s Avonds onder de maaltijd praten, zoals gewoonlijk, mijn moeder en zuster met elkaar. Als zij daarmee ophouden, schrik ik op.

‘Wat is er met je, Kees?’, vragen zij.

‘Ik dacht aan een meisje van school,’ antwoord ik.

‘Ja, dat vermoedden wij al. Hoe ziet zij eruit?’ Het is mijn zuster weer, die dat vraagt. Ik eet snel mijn bord leeg, verlaat de kamer, met de mededeling dat ik mijn huiswerk moet maken en naar boven ga. Daar doe ik allesbehalve het huiswerk want ik trek mijn kleren uit en kruip direct in bed.

Zo. Nu word ik niet meer gestoord; ik ga weer naar de beek! pruttel ik in mijzelf. Evenals gisteravond stroomt zij daar, aan de voet van de heuvel. Al gauw ben ik moe van het voorstellen, gaap uitbundig en val in slaap...

De vrouw draagt primitieve kleren, een zakjurk. Zij vraagt mij iets in een onbekende taal. Ik krab aan mijn achterhoofd, heb geen idee waar zij het over heeft. Draai mij om in bed en slaap weer verder.

Ik span mij in om haar te begrijpen maar versta haar gewoon niet, spreid mijn armen. Zij wijst op het paard.

‘Og,’ zegt zij. Ik herhaal het, mijn eerste woord in haar taal.

‘Corlan?’ vraagt zij daarna en kijkt mij peinzend aan. Dan springt zij op het paard en geeft aan om achterop te komen zitten. Wij volgen het beekje, dat verderop uitkomt bij een grote rivier. Passeren een eiland. Ik kijk om mij heen. Zij lijkt mij vergeten, rijdt maar door tot zij opeens stopt. Voor ons ligt een rijtje heuvels met hutten er bovenop. De vrouw draait zich om, kijkt mij aan.

‘Huña,’ zegt zij en wijst op een van de hutten.

‘Is goed,’ antwoord ik maar dat begrijpt zij niet.

‘Corlan?’ vraagt zij weer.

Middenin de nacht word ik wakker. Dat was geen dagdroom maar een DROOM, besef ik en sta op om water te drinken aan het fonteintje. Het is helemaal donker buiten. Duik mijn bed weer in en bedenk daar hoe het verder gaat. In de hut zal ik kennismaken met de bewoners: de vrouw, haar man, een meisje en een jongetje, die mij allemaal Corlan noemen. Het is alleen jammer dat ik ze niet kan verstaan. Hun taal is vreemd, lijkt niet op het Frans, Duits of Engels waarmee ik op school kennis had gemaakt. In de daarop volgende nachten leer ik stukje bij beetje waar zij het over hebben, iets dat helemaal niet zo moeilijk blijkt te zijn. Ik vraag mij niet af hoe dat mogelijk is.

Thuis wordt het mij niet moeilijk gemaakt. Mijn moeder en zuster zijn bijna altijd druk in gesprek. Daardoor kan ik verder denken over de gebeurtenissen. Af en toe knik ik of mompel instemmend als zij mij iets vragen. Deze tactiek pas ik ook op school toe. Ik doe alsof ik naar de woorden van de leraar luister maar droom rustig verder. Marijke blijft mij helpen met het uitzoeken van de boeken en schriften. Het gaat alleen mis als ik naar voren moet komen om vragen over de les te beantwoorden. Dan sta ik daar maar te wiebelen. De leraar, aan zijn tafeltje, wacht tevergeefs.

II

Ik zie de vrouw weer, blijkbaar mijn moeder. Zij komt op mij toelopen, kijkt mij aan.

‘Corlan, je vader heeft je nodig,’ zegt zij.

‘Komt in orde,’ antwoord ik.

‘Neem dit eten mee want je blijft lang weg. Ik heb het in een vel gedaan, kijk uit dat je het niet daaruit laat glijden. En Corlan. Zul je de

aanwijzingen van je vader strikt opvolgen? Je weet dat hij zich altijd precies uitdrukt. Dat moet ook wel als bewaker van de vijf heuvels, alle families vertrouwen op hem. Hij wacht aan de waterkant; aan de andere oever zijn ruiters gesignaleerd’.

Mijn vader en ik begrijpen elkaar met een enkel woord. Van de waterkant waden wij naar het langgerekte eiland dat voor onze nederzetting ligt. De stroom is hier niet zo sterk. Op het eiland kruipen we naar de bosjes aan het brede water, onze rivier. De ruiters op de andere oever verbergen zich niet; ze hebben een tentenkamp opgezet en een omheining voor hun paarden. Oefenen met pijl en boog, pijlen die zij al rijdend afschieten. Anderen worstelen met elkaar onder toezicht van een oudere krijger. Twee mannen drijven hun paarden de rivier in. Het wordt ons al gauw duidelijk dat zij zich erop voorbereiden om onze nederzetting binnen te vallen. Wij trekken ons terug. Vader knikt mij toe en gaat direct op zoek naar de leden van de Grote Raad; ik wacht op hem in de hut.

Als onze vader terugkomt van de Raad, neemt hij mij apart.

‘Lang zal het niet meer duren,’ fluistert hij mij toe en zwijgt na deze mededeling. Er zit hem iets dwars, denk ik en wacht.

‘Corlan,’ zo vervolgt hij even later. ‘De Raad kent het gevaar van de ruiters, een meerderheid was al gauw voor direct vertrekken. Onze familie en die van de burens gaan als eersten. En Corlan, jij moet de leiding op je nemen, ik kan dat niet meer. En nog iets. Er zijn veel kinderen bij en enkele dieren. Het zou het beste zijn als je drie van de jongeren aanstelt als helper. Kijk zelf maar wie.’

Hij had dus alles al uitgedacht en waarschijnlijk in overleg met de andere Raadsleden. Ja, dat was een geweldige gebeurtenis in het leven van een 15-jarige jongen: ik werd aangesproken als een volwassene. Dat beseftte ik des te beter toen ik thuis weer wakker werd en mij klaar maakte voor de dag. In dat leven was ik een scholier en zou dat

nog enkele jaren blijven, maar op de nederzetting had ik mijn opleiding tot bewaker kennelijk al afgesloten. Het was dus geen wonder dat ik mij daarop concentreerde en de school ging vergeten.

Vroeg in de ochtend vertrokken de twee families, nagestaard door de andere drie. De kinderen waren wakker, maar de meeste ouderen keken nog slaperig uit hun ogen, waardoor zij mijn leiderschap zonder morren aanvaardden. De zon kwam op.

‘Ik ga even met mijn vader overleggen,’ zei ik tegen de jongen met wie ik voorop liep.

‘Gewoon de zelfde richting aanhouden?’ vroeg hij.

‘Ja, rechts van de zon en om de heuvels heen. En neem haar met je mee.’ Ik wees op een vrouw uit de tweede rij, die voortdurend om zich heen had gekeken. Zij was de moeder van de twee die achteraan liepen met een grote tak achter zich aan, om onze sporen uit te wissen.

Wij vorderden niet zo snel, maar dat leek mij ook niet nodig. Voorzichtigheid was het belangrijkste. Mijn vader gaf mij daarin gelijk.

‘Een jachtige voortgang maakt de mensen onrustig,’ zei hij en klopte mij op de schouder. Hij koos de plaatsen uit waar wij konden overnachten. Ik stelde de wacht in, nam zelf de laatste. Alles ging als vanzelf. Na drie dagen en nachten bereikten wij een groot meer en gingen verder langs de kustlijn. Toen wij door een moerasgebied ploeterden werd het zicht op het water belemmerd door een heuvel. Ik stuurde twee jongens erop uit. Zij kwamen opgetogen terug.

‘Een geweldige plek, Corlan!’ riepen zij, al van een afstandje. ‘Een schiereiland!’

III

Het is bijna middag. Over de zwarte stenen van het schiereiland loopt een jongeman; hij moet daarvoor enigszins klimmen. De zon schijnt

onbarmhartig, kaatst niet terug van het zwart. Op het hoogste punt rust hij even uit. Er is daar een hartvormig meer, vrij groot. Recht vooruit is een bos, daarachter het meer waar het gehele schiereiland insteekt. De jongeman verschikt de boog die hij over zijn jak draagt, daaronder de blote huid, pijlenkoker achterop de rug. Hij loopt naar beneden. De zwarte stenen zijn hier poreus, er zitten barsten in, kleine gaatjes en putten; uit enkele daarvan spuit warm water.

Het bos is niet ver meer. Hij gaat daar omzichtig verder, achter de bomen langs, onderzoekt de bodem. Blijft dan ineens staan.

‘Hoe bestaat het!’ mompelt hij nijdig. Bij de waterkant liggen, slordig verspreid over een hellinkje, een aantal boomstammen. Er loopt een dikke man rond, die aanwijzingen geeft aan een vijftal jongeren.

De jongeman wordt uitbundig begroet, die kort knikt. Hun vrolijkheid staat hem tegen. Het deugt niet dat hij hen kon benaderen zonder dat zij dat bemerkten. Alsof er geen gevaar bestaat! Als hij hen dit verontwaardigd voorlegt halen ze de schouders op.

‘Corlan,’ zo spreekt de dikke man hem aan. ‘Hoe denk je dat de boten ooit gereed komen als wij ook nog eens het bos en de kust gaan bewaken?’

‘In ieder geval moet er één van jullie boven op de uitkijk staan!’ reageert de aangesprokene, nu echt nijdig, maar dan herinnert hij zich waarvoor hij eigenlijk kwam...

Ylde, een van de hier werkende meisjes, merkt direct dat het om haar gaat. Zij doet een stap naar voren, trekt haar brede schouders naar achteren. De jongeman, Corlan, aarzelt; hij heeft naar haar staan kijken toen er nog op de akkertjes gewerkt werd. Zij zag hem nooit, dacht-ie toen, maar is daar nu niet meer zo zeker van. De blikken van de vijf anderen gaan van hem naar haar.

‘Goed, goed!’ zegt Corlan en maakt verontschuldigende gebaren met zijn armen en handen. ‘Jullie moeten het zelf maar weten hoe veilig je wilt werken. Ik heb nog iets...tegen Ylde te zeggen.’